

บทที่ 1

บทนำ

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ.2542 มาตรา 9 ได้กำหนดให้กระทรวงกระจายอำนาจการบริหารการศึกษาทั้งทางด้านวิชาการ งบประมาณ การบริหารงานบุคคลและการบริหารทั่วไปไปยังคณะกรรมการเขตพื้นที่การศึกษาและสถานศึกษาในเขตพื้นที่การศึกษาโดยตรง ดังนั้นการบริหารการศึกษาก็จะมีลักษณะแตกต่างไปจากเดิม โดยสถานศึกษาจะต้องมีอำนาจในการบริหารและจัดการศึกษาด้วยตนเองมากขึ้น ทำให้ผู้บริหารสถานศึกษาจะต้องปรับบทบาทหน้าที่เพื่อปฏิบัติงานบริหารการศึกษาในรูปแบบใหม่ (สัญญา อภิบาลกุล และคณะ. 2545 : 1)

นอกจากนี้ยังกำหนดให้สถานศึกษาทุกแห่งต้องดำเนินการเกี่ยวกับการประกันคุณภาพดังที่ปรากฏอยู่ในหมวด 6 ว่าด้วยมาตรฐานและการประกันคุณภาพการศึกษา โดยให้มีระบบการประกันคุณภาพมาตรฐานการศึกษาทุกระดับประกอบด้วยระบบการประกันคุณภาพภายในและภายนอก สำหรับการประกันคุณภาพภายในให้หน่วยงานต้นสังกัดและสถานศึกษา จัดให้มีระบบการประกันคุณภาพในสถานศึกษา และให้ถือว่าการประกันคุณภาพภายในเป็นส่วนหนึ่งของกระบวนการบริหารการศึกษาที่ต้องดำเนินการอย่างต่อเนื่อง โดยมีการจัดทำรายงานประจำปีเสนอต่อหน่วยงานต้นสังกัด หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง เปิดเผยต่อสาธารณชน เพื่อนำไปสู่การพัฒนาคุณภาพและมาตรฐานการศึกษาเพื่อรองรับการประกันคุณภาพภายนอก ดังนั้นการประกันคุณภาพการศึกษาจะเป็นกลไกสำคัญในการผลักดันให้เกิดการพัฒนาการศึกษาให้มีคุณภาพอย่างแท้จริง โดยจะต้องเริ่มจากสถานศึกษาทุกแห่งดำเนินการพัฒนาคุณภาพของตนเอง มีการประกันคุณภาพภายในผสมผสานอยู่กระบวนการบริหารและจัดการเรียนการสอนตามปกติของสถานศึกษา เพื่อพัฒนาคุณภาพของผู้เรียนอย่างต่อเนื่องตลอดเวลาอันจะเป็นการสร้างเชื่อมั่นว่าสถานศึกษาจะจัดการศึกษาให้มีคุณภาพเป็นไปตามมาตรฐาน ทำให้เด็กไทยเป็นคนที่มีความสามารถและมีความสุขจะได้อยู่ร่วมกันสร้างสรรค์สังคมให้มีสันติ สิ่งแวดล้อมยั่งยืน เศรษฐกิจมั่นคง การประกันคุณภาพภายในจึงเป็นงานสำคัญของสถานศึกษาโดยสถานศึกษา เพื่อผู้เรียนและสังคมไทยโดยรวม (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ. 2543 : 18)

โรงเรียนบ้านรางจิกได้รับการประเมินคุณภาพภายนอกจากสำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพสถานศึกษา (องค์กรมหาชน) เมื่อวันที่ 2-4 กันยายน พ.ศ. 2546 ผลการประเมิน

คุณภาพภายนอกสถานศึกษาด้านผู้เรียนอยู่ในระดับพอใช้ ในเรื่องต่อไปนี้เป็น การคิดวิเคราะห์ สังเคราะห์ มีวิจารณญาณ มีความคิดสร้างสรรค์คิดไตร่ตรองและมีวิสัยทัศน์ มีความรู้และทักษะที่จำเป็นตามพื้นฐาน รักการเรียนรู้ มีทักษะในการแสวงหาความรู้ มีทักษะในการทำงาน รักการทำงานสามารถทำงานร่วมกับผู้อื่นได้ จัดการเรียนการสอนโดยเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ผู้เรียนได้รับการเสนอแนะในจุดที่ควรพัฒนาพอสรุปได้ดังนี้ ผู้เรียนควรได้รับการฝึกให้จำแนกและเปรียบเทียบข้อมูล ประเมินค่าความน่าเชื่อถือจากข้อมูล มีปฏิภาณในการแก้ปัญหา มีความคิดริเริ่ม และสามารถคาดการณ์กำหนดเป้าหมายได้ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนทุกวิชา 1 กลุ่มประสบการณ์และมีความสามารถในการใช้ภาษาสื่อสาร พัฒนาผู้เรียนให้มีเจตคติที่ดี ต่ออาชีพสุจริต พัฒนาการดูแลสุขภาพ พัฒนาด้านคุณลักษณะนิสัย ด้านคนตรี และการประเมินพัฒนาของผู้เรียนทั้ง 4 ด้านและจัดกิจกรรมการเรียนการสอนที่กระตุ้นให้ผู้เรียนรู้จักคิดวิเคราะห์ คิดแก้ปัญหา และตัดสินใจ รู้จักศึกษาหาความรู้แสวงหาคำตอบและสร้างองค์ความรู้ด้วยตนเอง นอกจากนี้ผู้เรียนยังต้องปลูกฝังนิสัยเรื่องการประหยัด การศึกษาจากแหล่งเรียนรู้ การทำโครงการการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนโดยให้ตรงกับความถนัด ความสนใจของผู้เรียน พัฒนาความสามารถในการใช้ภาษา สื่อสารโดยจัดกิจกรรมเสริมการฝึก การพัฒนาเรื่องเจตคติที่ดีต่ออาชีพสุจริต ทักษะในการประกอบอาชีพ การดูแลสุขภาพของตนเองจากการปฏิบัติภารกิจชีวิตประจำวัน ฝึกหัดร้องเพลงไทยเดิม เพลงพระราชนิพนธ์และเพลงอื่นๆ จากสื่อมัลติมีเดียและผู้เรียนทุกคนควรมี Portfolio ด้านพัฒนาการของผู้เรียนและทักษะด้านการคิดประเภทต่าง ๆ การศึกษาหาความรู้ด้วยตนเอง โดยการอบรมเชิงปฏิบัติการให้กับครู (วิเชียร โพธิ์พุก และคณะ. 2546 : 1)

จะเห็นได้ว่าการประเมินของคณะกรรมการประเมินคุณภาพภายนอก ผู้เรียนยังได้รับการเรียนรู้ไม่หลากหลายและเป็นไปตามมาตรฐานการประเมิน ดังนั้นเพื่อเป็นการเตรียมความพร้อมแก่ผู้เรียนให้สามารถเรียนรู้ ตามภารกิจของการปฏิบัติการเรียนรู้และการพัฒนากระบวนการเรียนแบบใหม่จึงจำเป็นต้องมีการสร้างรูปแบบการพัฒนาระบบการเรียนให้มี ประสิทธิภาพและเป็นไปตามเจตนารมณ์ของพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 จาก ข้อมูลข้างต้นจะเห็นว่าผู้เรียนเป็นบุคคลที่มีความสำคัญในการพัฒนาการเรียนรู้อ เพื่อจะนำสถานศึกษาให้บรรลุเป้าหมาย ดังนั้น ผู้วิจัยจึงสนใจที่จะศึกษารูปแบบการพัฒนาระบบการเรียนรู้อู่มาตรฐาน การศึกษาของ โรงเรียนบ้านรางจิก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาขัณฑ์ เพื่อให้เป็นไปตามมาตรฐานการประเมินคุณภาพ การศึกษาที่กำหนดไว้

จุดมุ่งหมายของการวิจัย

- 1 เพื่อศึกษาปัญหาการเรียนรู้อยู่มาตรฐานการศึกษา ของโรงเรียนบ้านรางจิก สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาชัชนาท
2. เพื่อสร้างรูปแบบการพัฒนาการเรียนรู้อยู่มาตรฐานการศึกษาของโรงเรียนบ้านรางจิก สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาชัชนาท

ขอบเขตของการวิจัย

ขอบเขตด้านเนื้อหา

เป็นการศึกษาปัญหาการพัฒนาคุณภาพการเรียนรู้อยู่มาตรฐานการศึกษา ของโรงเรียนบ้านรางจิก สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาชัชนาท

ขอบเขตด้านประชากรกลุ่มตัวอย่าง

ประชากรแบ่งเป็น 2 ช่วง ดังนี้

ช่วงที่ 1 ประชากรที่ศึกษาในงานวิจัย ครั้งนี้ ประกอบด้วยผู้บริหารสถานศึกษา 1 คน คณะครู 4 คน คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน 7 คน สถานักเรียน 8 คน รวม 20 คน

ช่วงที่ 2 ประชากรที่ศึกษา ได้แก่ ผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 7 คน จะต้องเป็นผู้ศึกษาวิเคราะห์ปัญหาด้านสูงสุดในการจัดการเรียนรู้ เพื่อนำไปสร้างรูปแบบการพัฒนาการเรียนรู้อยู่

ขอบเขตด้านตัวแปร

ตัวแปรที่ศึกษาแบ่งออกเป็น 2 ช่วง ดังนี้

ช่วงที่ 1 ปัญหาการพัฒนาคุณภาพด้านการเรียนรู้อยู่มาตรฐานการศึกษาของโรงเรียนบ้านรางจิก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาชัชนาท

ช่วงที่ 2 สร้างรูปแบบการพัฒนาการเรียนรู้อยู่มาตรฐานการศึกษาของโรงเรียนบ้านรางจิก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาชัชนาท ซึ่งสังเคราะห์มาจากการสนทนากลุ่มของผู้เชี่ยวชาญ 7 คน

นิยามศัพท์เฉพาะ

รูปแบบ หมายถึง กระบวนการหรือแนวทางที่ดำเนินการไปอย่างมีขั้นตอน ซึ่งจะนำไปสู่เป้าหมายการพัฒนาการเรียนรู้ของผู้เรียน

การเรียนรู้ หมายถึง การจัดการเรียนการสอนที่สอดคล้องกับหลักสูตรมีการวิเคราะห์หลักสูตร มีข้อมูลนักเรียนเป็นรายบุคคล รวมทั้งจัดทำแผนการจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ตลอดจนมีการใช้และพัฒนาสื่อและยังมีการประเมินผลการเรียนรู้สุดท้ายมีการนำผลการประเมินการสอนมาปรับปรุงการเรียนรู้เพื่อพัฒนาคุณภาพอย่างต่อเนื่อง

การพัฒนา หมายถึง การปรับปรุงเปลี่ยนแปลง ให้เกิดผลดี ต่อนักเรียนด้านการเรียนรู้

การพัฒนาคุณภาพการเรียนรู้ หมายถึง การจัดกิจกรรมหรือจัดสิ่งเร้ากระตุ้นให้เกิดความจำและความรู้พัฒนาไปสู่คุณภาพที่กำหนด

มาตรฐานการศึกษา หมายถึง มาตรฐานที่ 8 การเรียนรู้ตามข้อกำหนด 6 ข้อ ของสำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา

ผู้เชี่ยวชาญ หมายถึง ผู้มีความรู้ความสามารถทักษะด้านการจัดการเรียนรู้ หรือเป็นผู้มีผลงาน ทางวิชาการในสถานศึกษา หรือ เป็นวิทยากรด้านการประกันคุณภาพการศึกษา

โรงเรียน หมายถึง โรงเรียนบ้านรางจิก สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาชัชนาท

ผู้บริหาร หมายถึง ผู้บริหาร โรงเรียนบ้านรางจิก สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาชัชนาท

ครู หมายถึง ผู้ที่ปฏิบัติการสอน โรงเรียนบ้านรางจิก สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาชัชนาท
ทุกคน

กรรมการสถานศึกษา หมายถึง บุคคลที่ได้รับแต่งตั้งให้เป็นคณะกรรมการสถานศึกษาของโรงเรียนบ้านรางจิกทุกคน

ประโยชน์ที่ได้รับ

ผลการวิจัยครั้งนี้จะเป็นประโยชน์โดยตรงต่อ โรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาชัชนาท ดังนี้คือ

1. ได้ทราบปัญหาในการพัฒนาการเรียนรู้สู่มาตรฐานการศึกษาของ โรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาชัชนาท
2. เพื่อสร้างรูปแบบการพัฒนาการเรียนรู้สู่มาตรฐานการศึกษาของ โรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาชัชนาท และนำข้อมูล ไปปรับปรุงการพัฒนาการเรียนรู้ของสถานศึกษาให้เข้าสู่มาตรฐานการประกันคุณภาพตามที่กฎหมายกำหนด